

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS KALĖJIMŲ TARNYBOS PRAVIENIŠKIŲ 1-AJĮ KALĖJIMĄ¹

2023-02-14 Nr. 4D-2022/1-1320

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2022 m. lapkričio 14 d. gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos Pravieniškių 1-ojo kalėjimo (toliau – Pravieniškių 1-asis kalėjimas) pareigūnų veikslių netinkamai išnagrinėjus kreipimąsi (toliau – Skundas).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

2.1. „2022-09-09 Nr. 71(3)-1665 kreipiausi į Pravieniškių PN-AK [Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija] administraciją su prašymu leisti užsiimti individualia veikla. Atsakymą gavau tik 2022-11-07 Nr. 7-6360“ (šios citatos kalba netaisyta).

3. Pareiškėjas prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė 2022 m. lapkričio 14 d. raštu Nr. 4D-2022/1-1320/3D-2517 kreipėsi į Pravieniškių 1-ąjį kalėjimą prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

Pravieniškių 1-asis kalėjimas 2022 m. lapkričio 29 d. atsakymu Nr. 14-16199 Seimo kontrolierę informavo, kad:

4.1. „Pareiškėjas kreipėsi su prašymu į Įstaigos administraciją leisti užsiimti individualia veikla“.

4.2. „Pareiškėjui buvo atsakyta į jo prašymą. Sprendimas pratęsti Pareiškėjo prašymo nagrinėjimo terminą priimtas nebuvo.

Prie rašto pridedama Pareiškėjo 2022-09-09 prašymas, gautas ir užregistruotas Pravieniškių 1-ajame kalėjime 2022-09-09 reg. Nr. 71(3)1665; Pravieniškių 1-ojo kalėjimo 2022-11-07 atsakymas Nr. 7-6360 Pareiškėjui.

---

¹ Dabartinis Lietuvos kalėjimų tarnybos Pravieniškių 1-asis kalėjimas iki 2023-01-01 buvo vadinamas Pravieniškių pataisos namais. Skundas pateiktas iki 2023-01-01, tačiau pažymos tekste vartojamas dabartinis institucijos pavadinimas, Skundo citatose tekstas (taip pat ir pavadinimai) nekoreguojamas.

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

5. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo:

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...]; 8) nepiktnaudžiavimo valdžia. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...]“.

10 straipsnis – „4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.“

6. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau ir – BVK) (redakcija nuo 2022-07-01 iki 2022-12-31) 183 straipsnis – „1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos.“

7. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės):

45 punktas – „Į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį:

45.1. į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.2. į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktuali klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti;

45.3. į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnyje nustatyta tvarka.“

Lietuvos Respublikos teismų praktika

8. Vyriausiasis administracinis teismas (toliau ir – LVAT) yra pažymėjęs,

8.1. „[...] termino administracinei paslaugai atlikti nesilaikymas nėra suderinami su įstatymų viršenybės, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo bei gero administravimo principais (šiuo aspektu žr. 2013 m. gruodžio 11 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A525-2648/2013)“;

8.2. „[...] procedūriniai terminai sprendimo priėmimui yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg ilgai užtęsiamas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją (žr. 2013 m. spalio 8 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A602-1189/2013).“

Tyrimo išvados

9. Pareiškėjas 2022-09-09 kreipėsi į Pravieniškių 1-ąjį kalėjimą su prašymu leisti užsiimti individualia veikla. Tačiau atsakymą gavo tik 2022-11-07.

10. Nagrinėdama pareiškėjų skundus, Lietuvos kalėjimų tarnyba, kaip viešojo administravimo subjektas, savo veikloje privalo laikytis ir viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų; jų priimami sprendimai turi būti grįsti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis. Prašymai turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. Atsakymai į prašymus parengiami atsižvelgiant į jų turinį. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys (šios pažymos 5, 7 punktai).

11. Iš Skundo tyrimo metu surinktų duomenų nustatyta, kad Pravieniškių 1-ajame kalėjime 2022-09-09 buvo gautas Pareiškėjo prašymas, reg. Nr.71(3)-1665, kuriame Pareiškėjas prašo leisti užsiimti individualia veikla. Į Pareiškėjo prašymą Pravieniškių 1-ojo kalėjimo administracija pateikė atsakymą 2022-11-07 Nr. 7-6360, kuriame nurodyta, kad Pareiškėjo prašymas nebus tenkinamas. Pateiktame atsakyme išsamiai paaiškintos sąlygos ir teisinis reglamentavimas dėl užsiėmimo individualia veikla, nurodyta ir rašto apskundimo tvarka. Taip pat atsakyme atsiprašoma už atsakymo nepateikimą laiku dėl ilgo prašymo aplinkybių aiškinimosi ir nagrinėjimo.

12. Pažymėtina, kad procedūriniai terminai sprendimo priėmimui yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg ilgai užtęsiamas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją. Termino administracinei paslaugai atlikti nesilaikymas nėra suderinami su įstatymų viršenybės, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo bei gero administravimo principais (šios pažymos 8 punktas).

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, kad, jeigu dėl objektyvių priežasčių (ilgo prašymo aplinkybių aiškinimosi ir nagrinėjimo) Pravieniškių 1-ojo kalėjimo administracija negalėjo išnagrinėti Pareiškėjo prašymo ir pateikti atsakymo laiku, per VAĮ nustatytą terminą, ji, remdamasi VAĮ 10 straipsniu, privalėjo pratęsti terminą ne ilgiau 10 darbo dienų ir apie tai informuoti Pareiškėją. Tačiau Pravieniškių 1-ojo kalėjimo administracija sprendimo pratęsti Pareiškėjo prašymo nagrinėjimo terminą nepriėmė ir neinformavo Pareiškėjo apie tai, atsakymą pateikė praleidusi VAĮ nustatytą 20 darbo dienų terminą.

Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad skundas dėl Pravieniškių 1-ojo kalėjimo administracijos veiksmų (neveikimo) netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimąsi, nepateikiant atsakymo per VAĮ nustatytą terminą, yra pagrįstas.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

13. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X skundą dėl Lietuvos kalėjimų tarnybos Pravieniškių 1-ojo kalėjimo pareigūnų veiksmų (neveikimo), nepateikiant atsakymo per teisės aktuose nustatytą terminą, **pripažinti pagrįstu.**

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJA

14. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **Lietuvos kalėjimų tarnybos direktoriui Virginijui Kulikauskui** rekomenduoja: imtis priemonių, kad ateityje nagrinėjant pareiškėjų skundus būtų laikomasi teisės aktuose numatytų prašymų ir skundų nagrinėjimo terminų, o dėl objektyvių priežasčių priėmus sprendimą pratęsti skundo nagrinėjimą, apie tai būtų informuojami pareiškėjai.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė